
Za revoluce ukradla vlak, ted' raději točí filmy

Nataša Dudinská je spoluautorka filmu Holky z Fildy, který měl premiéru na Filozofické fakultě a Česká televize uvede zkrácenou verzi v sobotu dopoledne v 11 hodin. Drobná člena stávkového výboru Filozofické fakulty UK se proslavila během Sametové revoluce krádeží vlaku, který odvezl humanitární pomoc do Rumunska.

Během revoluce jsi ukradla vlak. Mohla bys nám říct, jak taková krádež probíhá? Vlak si člověk pod kabát neschová.

No to je taký krásny mýtus. Ale skutočnosť bola tiež krásna, akurát možno menej hrdinská. V polovici decembra keď vypukla v Rumunsku revolúcia, tá naša už začínala byť trochu nudná. A tak sme sa nadchli, že ešte niečo dobrodružne romantického môžeme urobiť. Rozhodli sme sa, že odnesieme humanitárnu pomoc do Rumunska, kde šlo vtedy o život, pretože ich revolúcia neprebíhala tak zamatovo ako u nás. To bola taká doba, že takmer všetko bolo možné – v noci sme si na stávkovom výbore tú akciu vymysleli a ráno sme šli do rádia a do metra a vyhlásili sme zbierku humanitárnej pomoci pre Rumunsko. Ľudia z Prahy a okolia a nám celý deň nosili balíčky a do večera bola filozofická fakulta plná jedla, liekov, diek a oblečenia pre Rumunov. Vtedy mi došlo, že budeme potrebovať celý vlak, aby sme to tam všetko odniesli. No a tak som s Michalom Pokorným šla na vlakovú stanicu, našli sme tam nejakého riaditeľa a povedali sme mu, že potrebujeme vlak. No a oni nám ten vlak dali, akurát sme na maďarských a rumunských hraniciach vždy museli vyjednávať, aby nám k tomu vlaku dali miestnu lokomotívu. A tak sme asi 15 študenti, medzi nimi napríklad Jana Hybášková, doniesli až do Bukurešti vlak plný humanitárnej pomoci a všetci nám tam strašne ďakovali. Ale v Prahe mali o nás veľký strach, asi niekomu došlo, že je za ten vlak aj za dobrodružnú mládež zodpovedný a tak bola z toho trochu medzinárodná aféra, že vraj študenti uniesli vlak.

Při výběru hlavních postav pro film jste měly s Táňou Slánskou - Markovou jako členky stávkového výboru usnadněný výběr. Mohla bys nám říct, proč jste si nakonec zvolily pro film jen protagonistky.

Zčásti to bola to pre nás prirodzená voľba, sme ženy a zaujímal nás pohľad žien z našej generácie na posledných dvadsať rokov. O filme sme začali premýšľať už dávno, to boli naše dcéry ešte malé a tak sme s Táňou chceli vedieť ako to zvládajú iné baby - výchovu detí, kariéru, partnerské vzťahy a domácnosť - a hlavne ako sa im pri tom všetkom darí či nedarí naplňať sny z toho vzrušujúceho revolučného a porevolučného obdobia.

Pre mňa osobne však voľba iba ženských protagonistiek bola tiež motivovaná pocitom, že vo filmoch sú ženy často zobrazované hlavne ako milenky či matky ale málokedy ako aktívne nositeľky príbehov, teda s výnimkou *femme fatale*. Obzvlášť vo filmoch zobrazujúcich dôležité dejinné udalosti, sú hrdinami väčšinou muži, alebo v nich hovoria hlavne mužskí odborníci. My sme však videli zblízka, že revolúciu robili aj ženy a nebolo ich málo J.

Okrem toho sa nám naše hrdinky zdali veľmi zaujímavé osobnosťami, ktoré si zachovali určitý revolučný náboj a dodnes sa snažia pretvárať svet k obrazu svojmu, i keď každá po svojom. To nás proste inšpirovalo.

Zvolila jsi jako formát časosběrný snímek. Který ze čtyř osudů vás po dvaceti letech nejvíce překvapil?

Mňa asi najviac prekvapil môj vlastný osud J. Možno aj preto som bola hrozne zvedavá na príbehy našich kamarátiek zo stávkového výboru. Boli sme taká prelomová generácia, za komunizmu sme veľa od života neočakávali, a zrazu sa pre nás po študentskej stávke otvorili nekonečné možnosti. Vtedy sa takmer všetko zdalo možné, všetko bolo v pohybe, všetko sa menilo a my sme sa do toho víru diania vrhli plní očakávania. Ale nikto z nás netušil ako sa naozaj vyvinie jeho život. A tak príbehy všetkých našich hrdiniek boli pre nás prekvapivé a všetky mali svoje nečakané zvraty, dobré i menej dobré.

Ve filmu jsou použity záznamy ze stávky. Jaký jste měly pocit, při pohledu na archivní záběry ze stávky na Filozofické fakultě?

Nostalgický. Bola to krásna doba, boli sme hrozne mladí a cítili sme, že sme súčasťou niečoho veľkého. To sa už nikdy nebude opakovať, aspoň nie pre nás. V archívnych záberoch sme s veľkým nadšením nachádzali kamarátov zo stávky, ba i nás dve, a znovu sme prežívali to idealistické nadšenie i napäté okamihy. Videli sme v akcii stávkový výbor, ktorému kraľovala tehotná Ježková, videli sme rečníacich študentov v natrieskanej aule maxima, maľovanie plagátov, bufet u Vaňků (nazvaný podľa vtedajšieho dekana), kam nám babičky nosili polievky a zaváraniny, študentov ako spia v spacákoch na chodbách alebo ako napäto sledujú správy na TV, videli sme aj pedagógov revolucionárov, a tiež ako ľudia nosia na fakultu humanitárnu pomoc pre Rumunsko, ktorú sme potom viezli vlakom do Bukurešti.

Nerozhodli jste s Táňou pokračovat v natáčení a sledovat osudy dalších dvacet let?

Ako si na to prišla? Teda najprv sme zvedavé ako film prijmu diváci a či ich príbehy našich hrdiniek zaujmú. Ale pravdu povediac, už plánujeme pokračovanie a len dúfame, že sme naše hrdinky úplne nevyčerpali niekoľkoročným natáčaním.

Děkuji za rozhovor
(PK)
Fotografie: Evžen Kukla